Internets betydelse i tullbrott fortfarande stark

År 2015 kom sammanlagt 9 656 brott till Tullens kännedom (år 2014: 9 789 brott). Minskningen av antalet tullbrott från rekordantalet för två år sedan har först och främst berott på att utredningen av relativt små läkemedelsförsändelser som saknat tillstånd i regel har skett genom en administrativ process utan förundersökning.

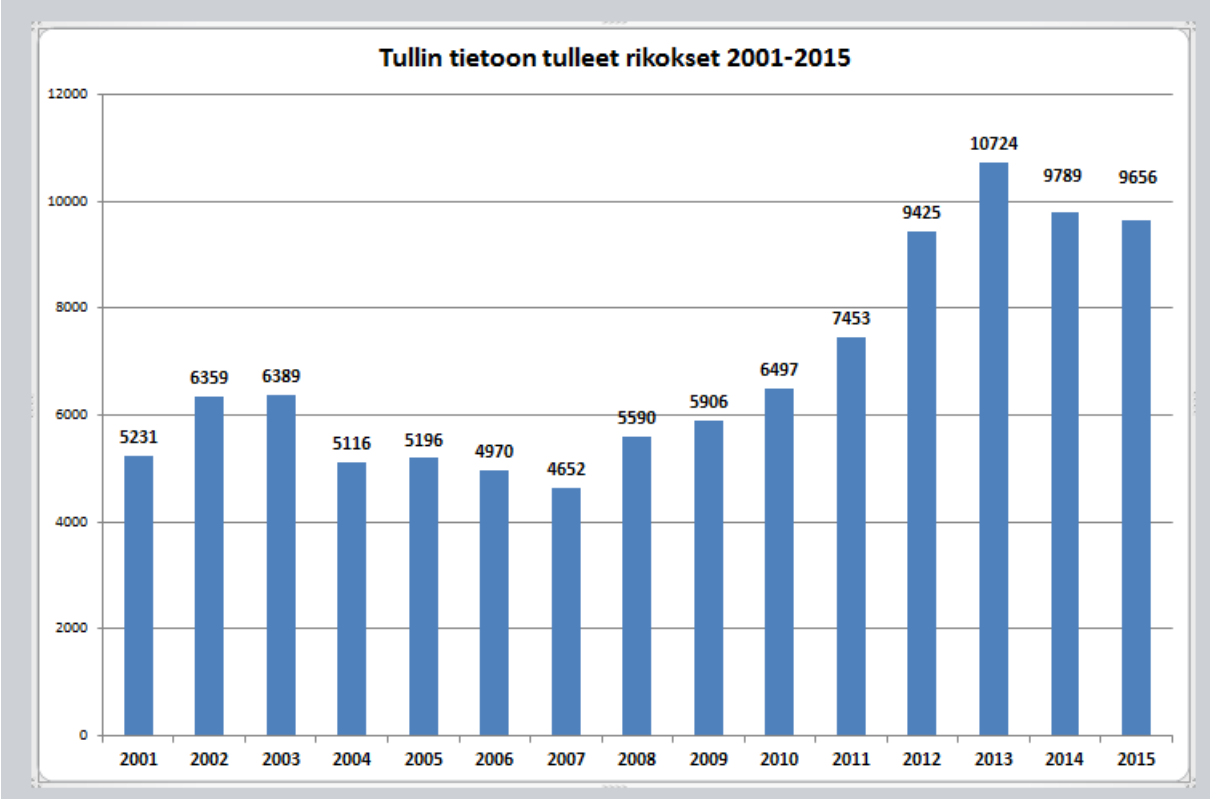

Figur 1. Brott till Tullens kännedom 2001–2015

Tullbrottsbekämpningens samhällsnytta var 15,94 miljoner euro

Tullbrottsutredningens samhällsnytta var den minsta på fem år; år 2015 föll samhällsnyttan till omkring 16 miljoner euro. Året innan uppgick den till 126,2 miljoner euro. Allra mest sjönk värdet på varor som inte beslagtagits, vilket uppgick till 1,79 miljoner euro (år 2014: 82,2 milj. euro). Värdet på återtagen vinning av brott uppgick till 10,7 miljoner euro.

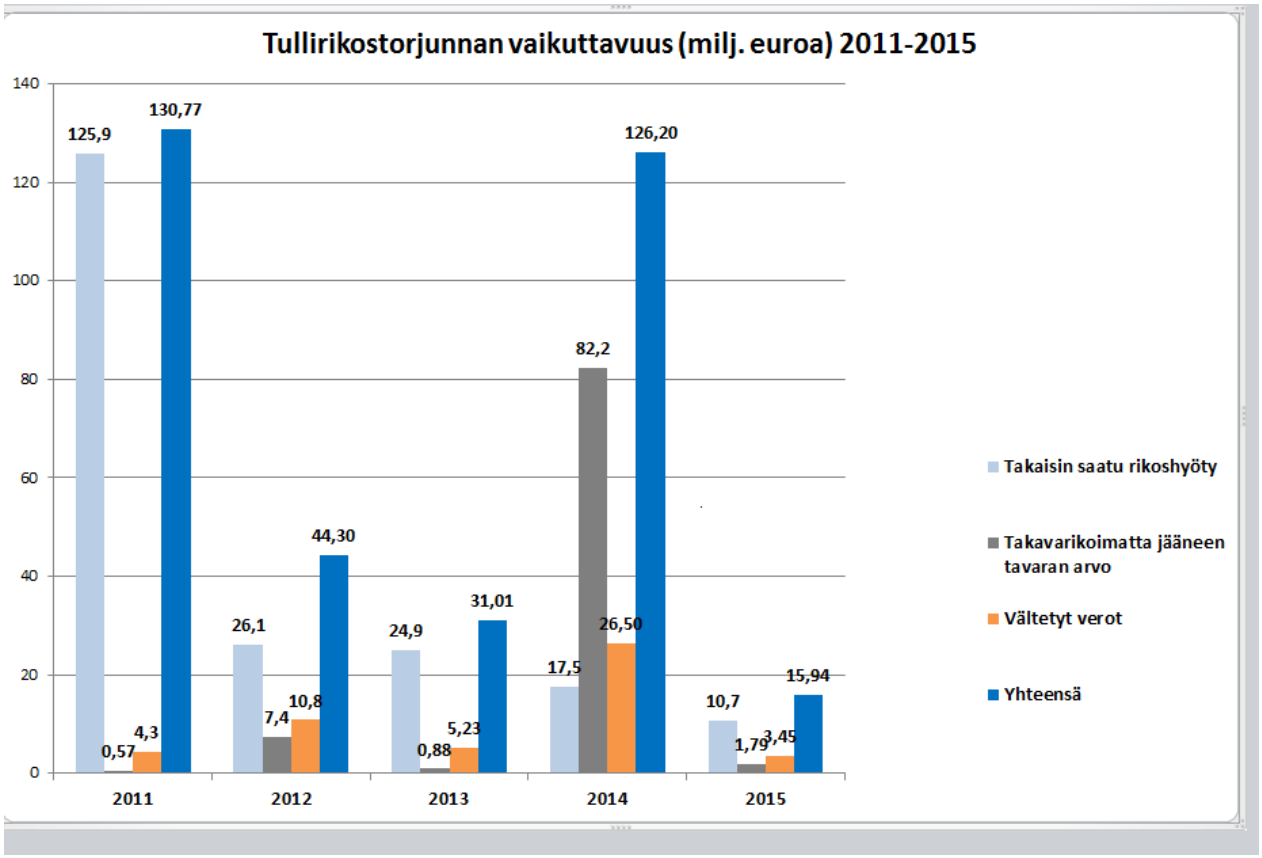

Figur 2. Tullbrottsbekämpningens samhällsnytta 2010–2015

Antalet narkotikabrott ökade något – beslagen av kokain och amfetamin låg på en hög nivå

År 2015 kom sammanlagt 2 312 narkotikabrott till Tullens kännedom (år 2014: 2 211 brott). Fastän det totala antalet narkotikabrott ökade, minskade antalet grova narkotikabrott: År 2014 var antalet grova narkotikabrott över 300, medan det nu år 2015 var 199. Minskningen förklaras delvis av en nedgång i marijuanabeslagen.

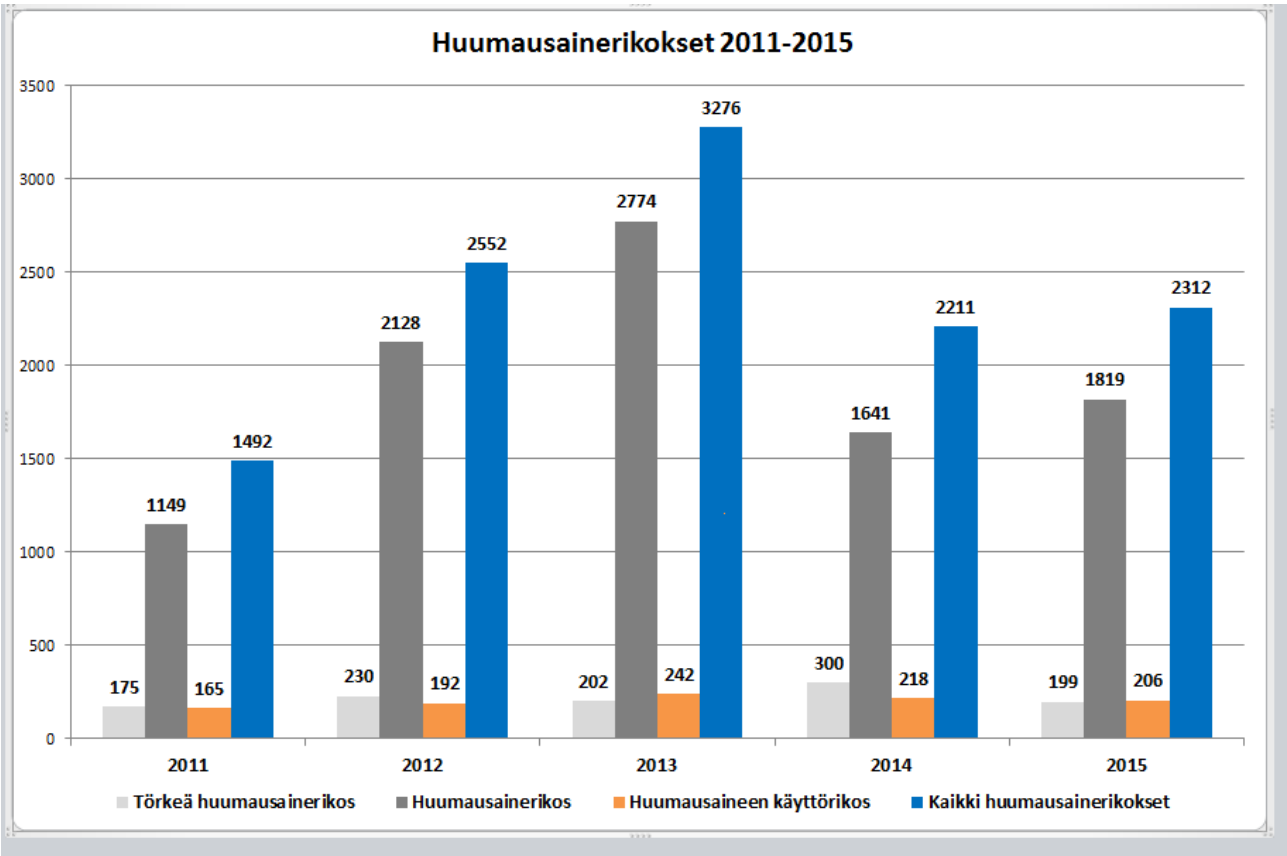

Figur 3. Narkotikabrott 2010–2015

Hasch beslagtogs det något mer av år 2015 än året innan, dvs. 29 kg (år 2014: 22 kg). Sammanlagt togs omkring 64 kg marijuana i beslag, vilket är nästan 90 kg mindre än år 2014 (151,7 kg). Av metamfetamin och amfetamin beslagtogs totalt 135,9 kg, som är den näst största mängden på 13 år (år 2014: 187,8 kg).

Mängden kokain som beslagtogs under år 2015 var den största på 13 år: 5,86 kg (år 2014: 5,85 kg). Av drogen LSD beslagtog Tullen dubbelt så mycket som året innan, dvs. 2 729 engångsdoser (år 2014: 1 265). Tullen beslagtog år 2015 sammanlagt 36 921 tabletter eller ampuller berusande läkemedel (2014: 35 202). Av den mängden utgjorde berusande läkemedel som innehåller buprenorfin (främst Subutex) mer än hälften (18 675 tbl).

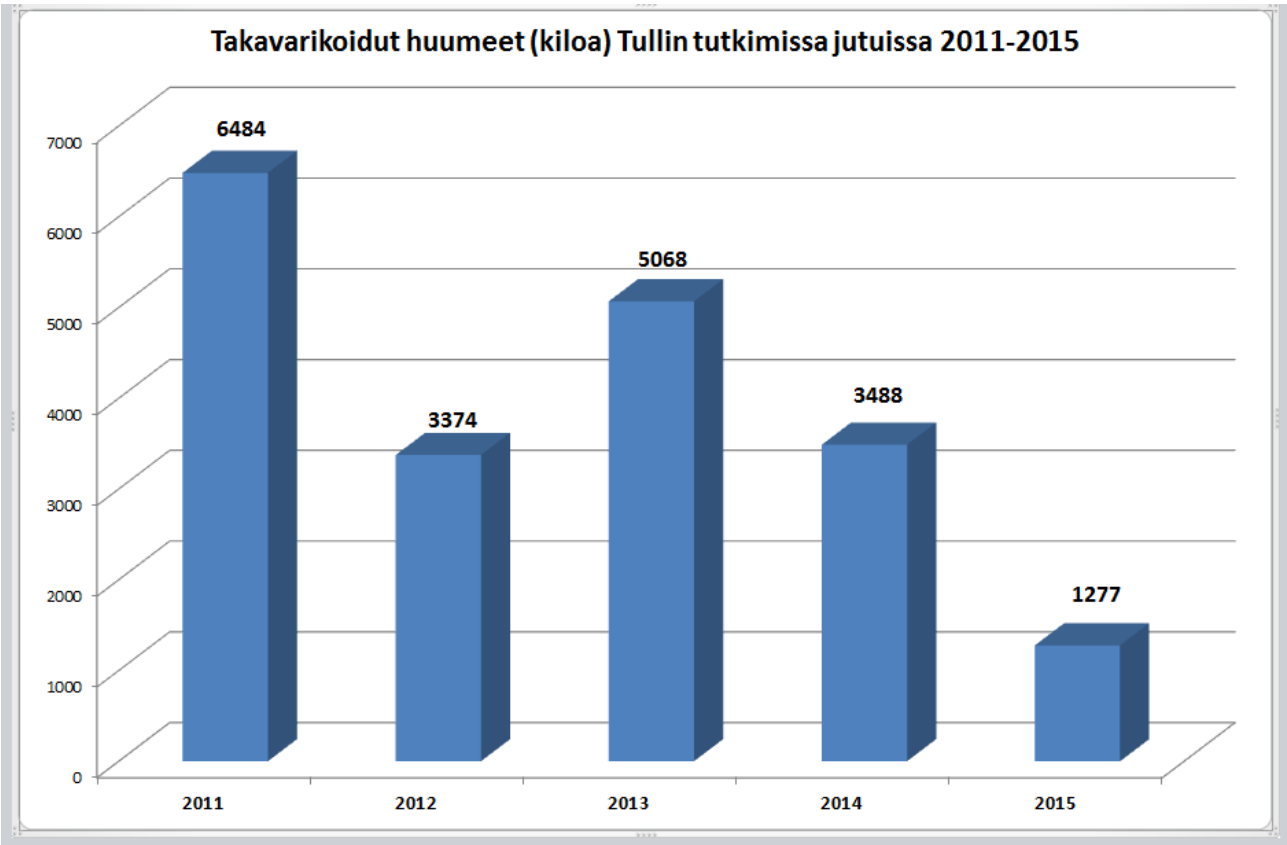

Figur 4. Beslagtagen narkotika i ärenden undersökta av Tullen 2010–2015

Av dem som gjort sig skyldiga till grova narkotikabrott år 2015 var andelen utländska medborgare cirka 50 procent.

Narkotika förs in till Finland mest från Baltikum och västra Europa, men också från Ryssland. En betydande del av narkotikan smugglas fortfarande in till Finland antingen sjövägen via Helsingforshamnarna eller flygvägen via Helsingfors-Vanda flygplats. Finland används också fortfarande som transitland i smugglingsverksamheten. Narkotika förs via Finland ut till både Ryssland och västra Europa, särskilt till de nordiska länderna.

Användningen av internet som beställningskanal för narkotika blir allt populärare. Anonymiten på Internet och de snabba distributionskanalerna sänker tröskeln för anskaffning av traditionella droger och designdroger. Designdrogerna skickas till Finland antingen per post eller med användning av kurirfirmor. I näthandeln sker betalningen allt oftare också med bitcoin eller andra virtuella valutor.

Designdrogerna är fortfarande ett problem och mångfalden av dessa medel är stor. Det kommer hela tiden nya medel ut på marknaden och gamla försvinner. I slutet av 2014 infördes ändringar i lagstiftningen gällande designdroger. Genom statsrådets förordning av den 19 december 2014 flyttades ca 150 designdroger ur läkemedelsförteckningens bilaga. Dessa designdroger definieras framöver som psykoaktiva ämnen som är förbjudna på konsumentmarknaden. Tillverkning, import, lagring, försäljning och överlåtelse av dessa ämnen är förbjudet. För brott mot förbudet kan med stöd av strafflagen utdömas böter eller högst ett års fängelse.

Mängden dopningsmedel som Tullen beslagtog ökade fortsättningsvis. År 2014 beslagtogs sammanlagt 87 491 tabletter eller ampuller dopningsmedel, medan beslagsmängden år 2015 var 110 442 tbl/amp. Antalet dopningsbrott steg till det största på fem år, dvs. 343 brott. Av dessa var 29 grova dopningsbrott. Postförsändelser var fortfarande det populäraste sättet att föra in dopningsmedel i landet. I näthandeln kan man snabbt och obemärkt beställa olika preparat, som även kan betalas och mottas ännu lättare än tidigare. Dopningsmedel anländer både från Europa och från fjärran länder.

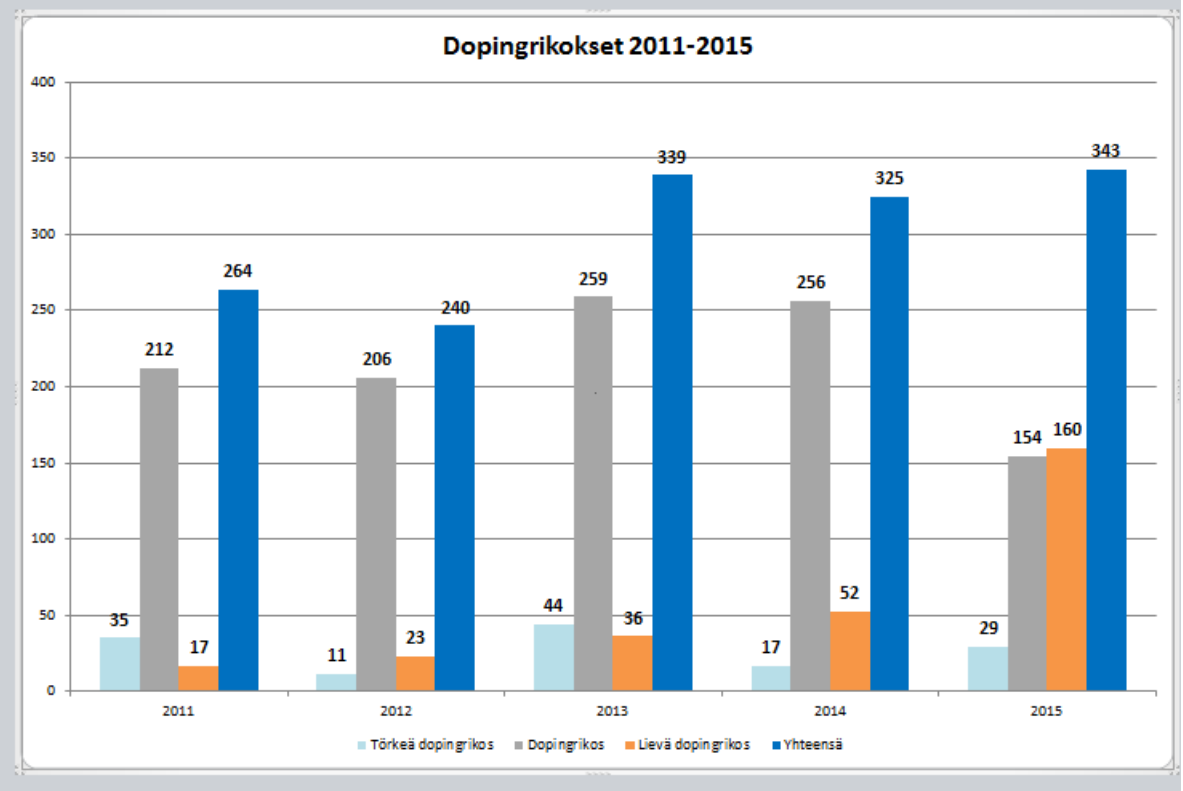

Figur 5. Dopningsbrott 2010–2015

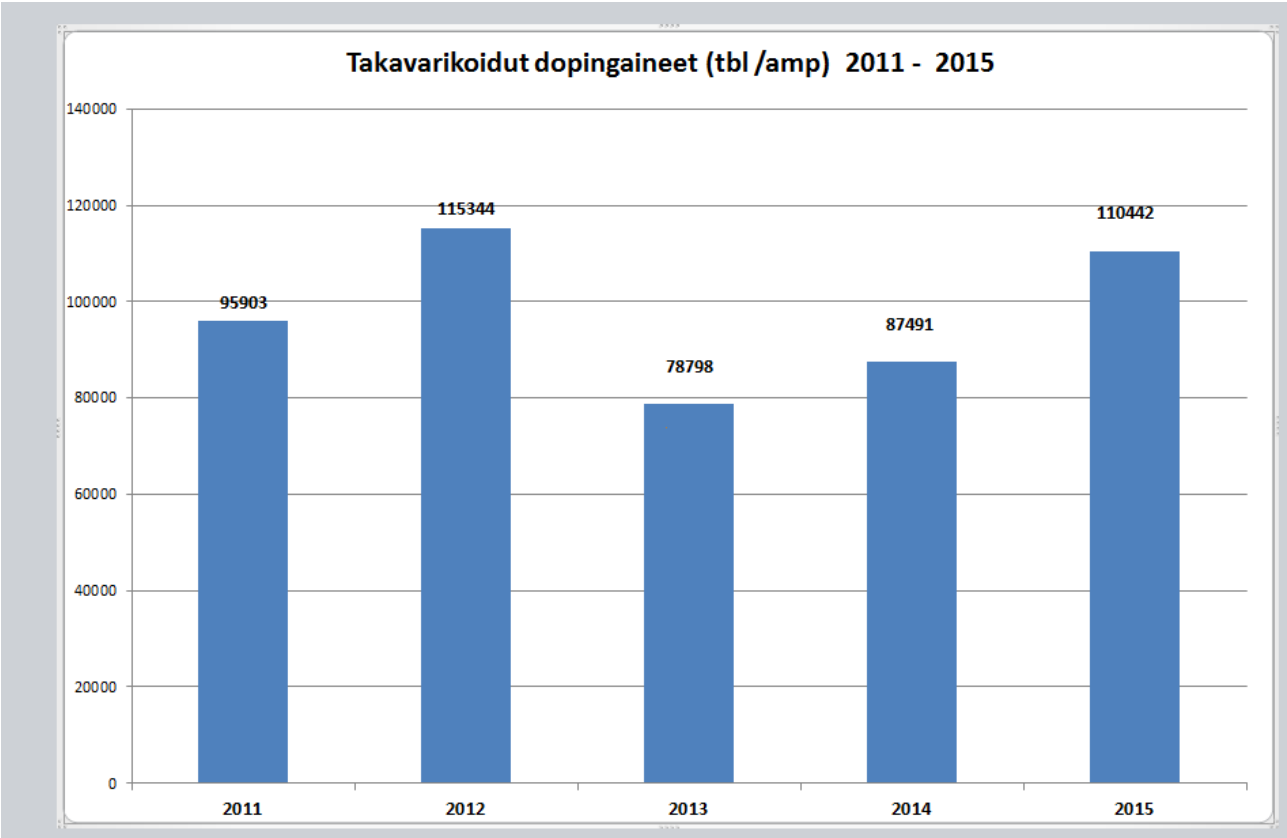

Figur 6. Beslagtagna dopningsmedel 2010–2015

Rekordstor mängd läkemedel beslagtogs

Antalet läkemedelsbrott som avslöjats av Tullen steg till 806 (år 2014: 751). I fjol beslagtogs det största antalet olika läkemedelstabletter eller -ampuller på fem år, dvs. 282 908 tabletter. Detta är nästan 200 000 tabletter mer än året innan (år 2014: 90 792 tbl).

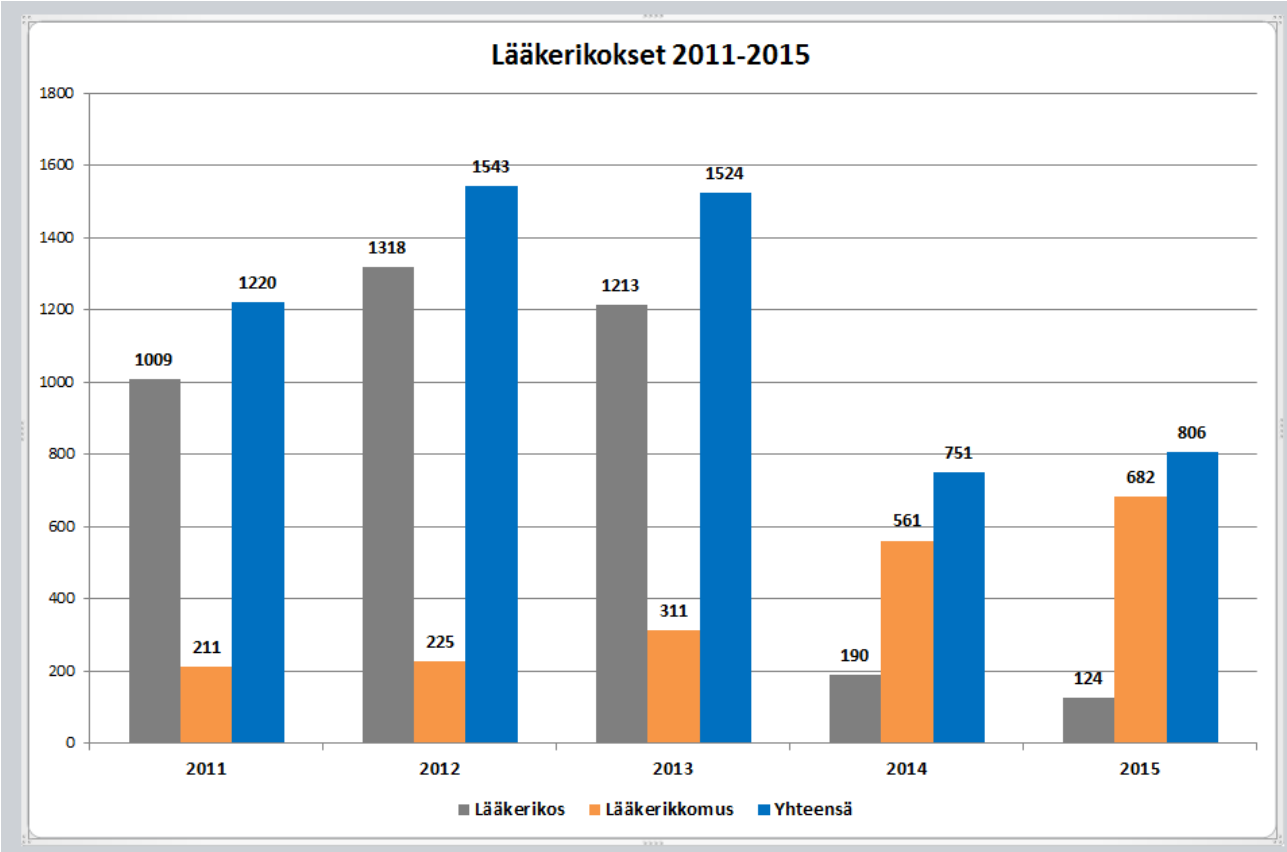

Figur 7. Läkemedelsbrott 2010–2015

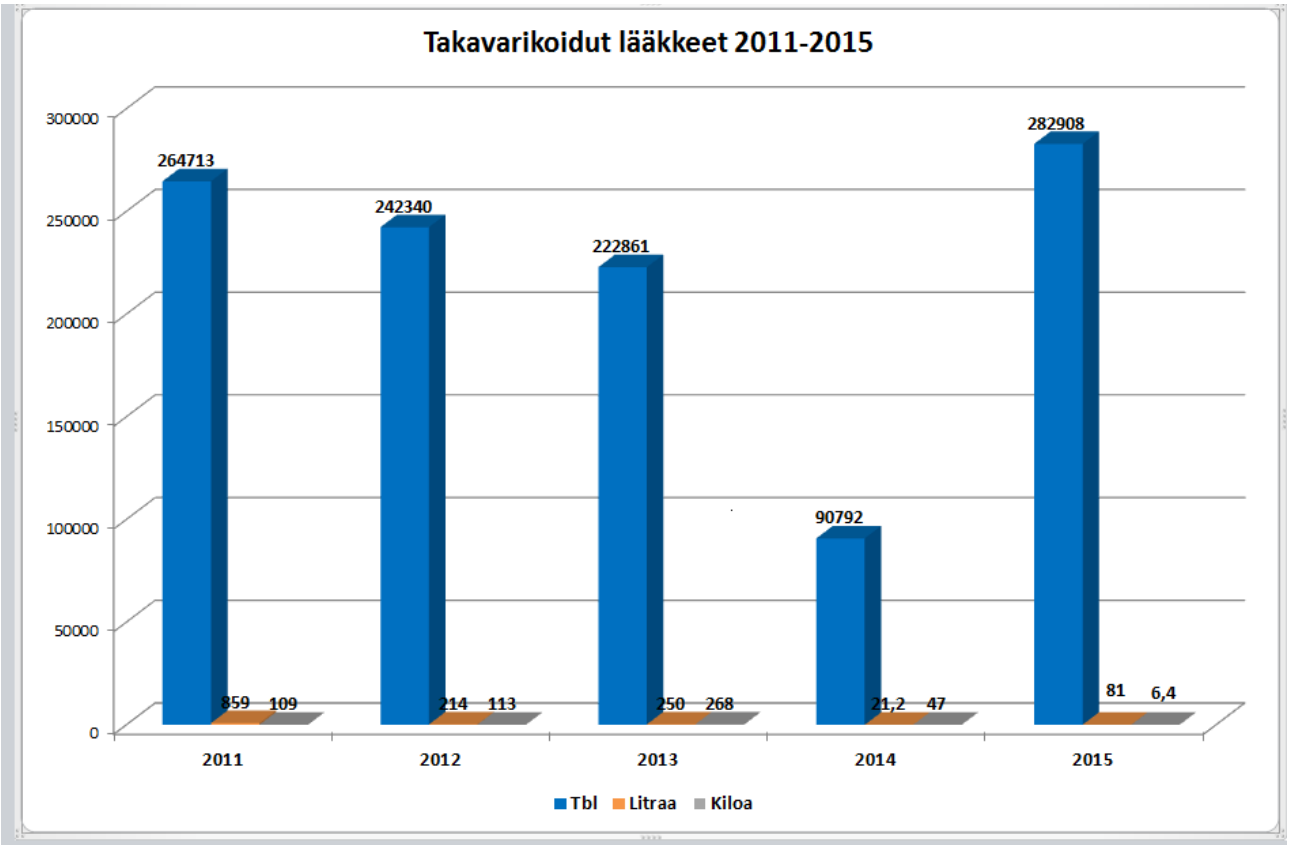

Figur 8. Beslagtagna läkemedel 2010–2015

Antalet skattebedrägerier det största på fem år

År 2015 kom sammanlagt 856 skattebedrägerier till Tullens kännedom, när antalet året innan var 824. Antalet grova skattebedrägerier som avslöjades var 69 (år 2014: 82). År 2015 var de ekonomiska brott som Tullen undersökte som grova skattebedrägerier huvudsakligen illegal införsel av cigaretter, alkohol och snus och fall som gällde bilskatt, punktskatt och mervärdesskatt samt antidumpningstullar och tullagring.

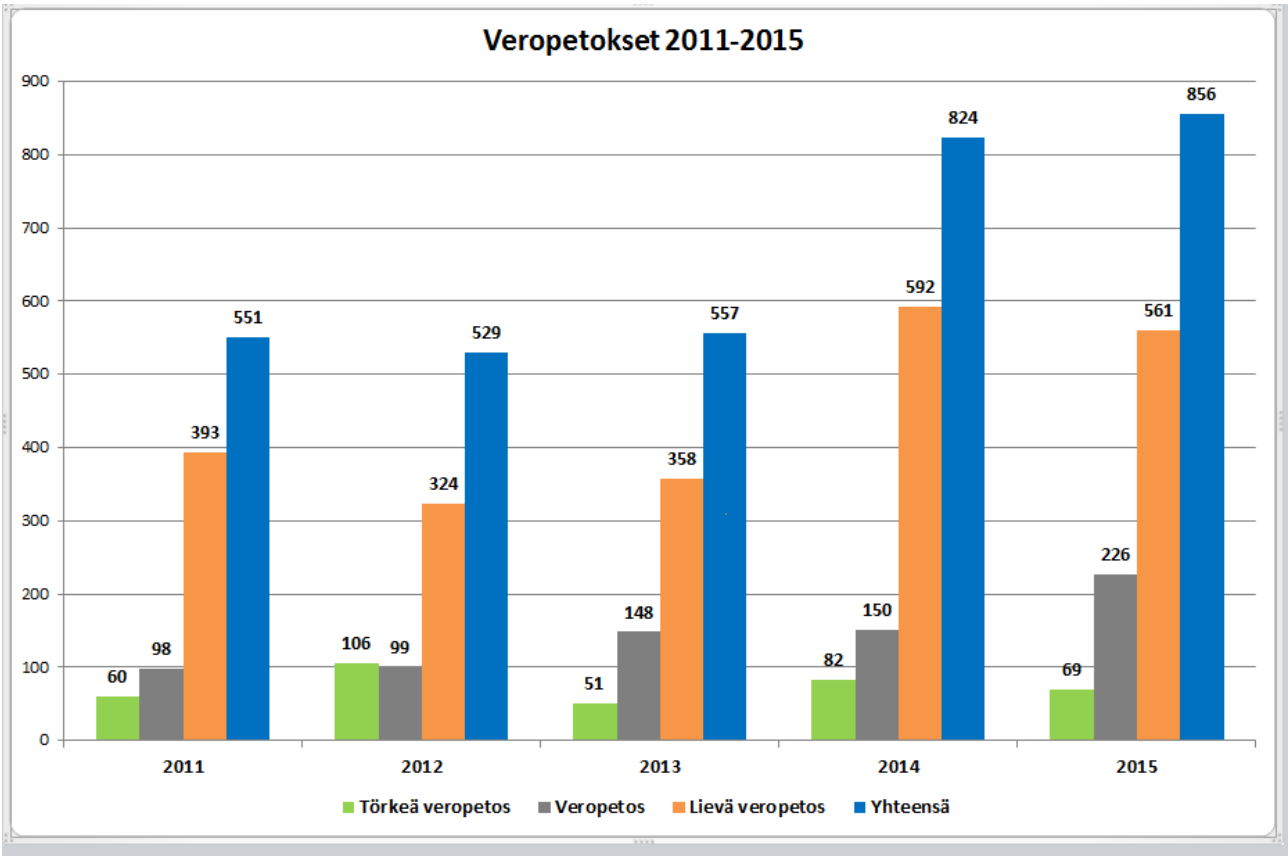

Figur 9. Skattebedrägerier 2010–2015

Samhällsnyttan av Tullens bekämpning av ekonomisk brottslighet var 14,24 miljoner euro

Antalet immateriella brott, dvs. brott mot industriell rättighet och varumärkesförseelser samt upphovsrättsbrott och -förseelser som kommit till Tullens kännedom fortsatte att minska. År 2015 avslöjades 11 sådana brott (år 2014: 20 och år 2013: 40). Antalet immateriella brott har minskat de senaste fem åren.

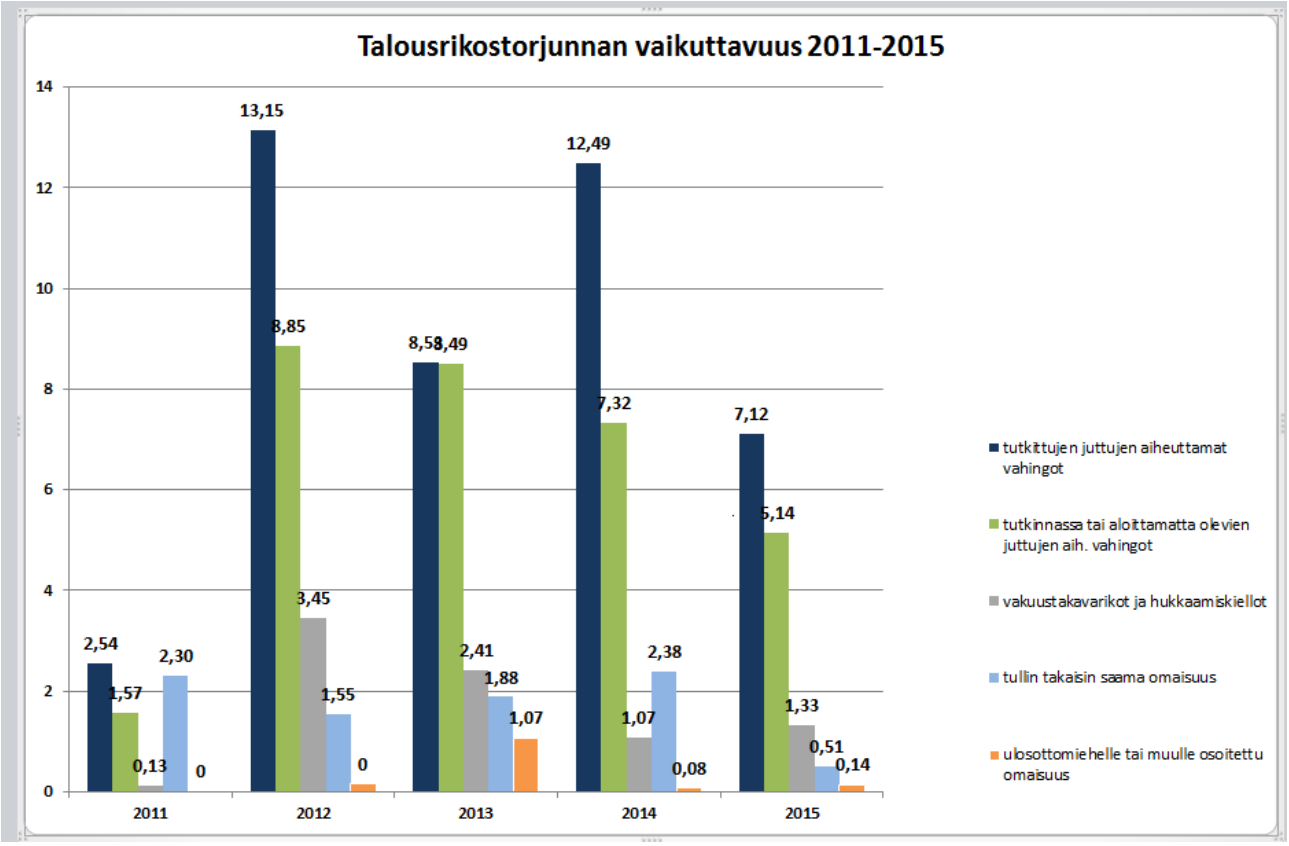

Figur 10. Samhällsnyttan av bekämpning av ekobrott 2010–2015

Värdet av den egendom som fåtts tillbaka tack vare Tullens bekämpning av ekonomisk brottslighet uppgick år 2015 till 0,51 miljoner euro (år 2014: 2,38 milj. euro).

Företagsgranskningens förverkligade efteruppbörd och -skatter steg till över 64,8 miljoner euro

Tullens företagsgranskning har som uppgift att säkerställa den fiskala riktigheten och enhetligheten i tull- och beskattningsärenden, främja och trygga utrikeshandels smidighet samt skydda samhället bl.a. genom att försvaga verksamhetsförutsättningarna för den grå ekonomin. Det planerade helhetsmålet för företagsgranskningen år 2015 var 387 granskningar. Granskningsobjekten valdes utifrån kritiska grunder, med särskild betoning på fiskal betydelse. Vid slutet av året hade 430 granskningar genomförts. Av dessa var 350 sådana som ingick i granskningsplanen och 80 sådana som inte ingick i planen.

Beloppet för efteruppbörd och -skatter till följd av företags- och dokumentgranskningar var år 2015 det största någonsin, dvs. sammanlagt över 64,8 miljoner. Återbäringarna uppgick

till ca 7,9 miljoner euro. Tilläggsuppbörder och återbäringar statistikförs för de beslut som har fastställts under året i fråga. Därför ingår även uppbörd och återbäring från granskningar utförda år 2014 i statistiken för 2015. Den slutliga tilläggsuppbörden år 2015 var ca 36,5 miljoner euro för tullförfarandegranskningar, ca 25,4 miljoner euro för punktskattegranskningar och ca 2,9 miljoner euro för bilskattegranskningar. Återbäringen för tullförfarandenas del uppgick till ca 900 000 euro, för punktbeskattningens till ca 6,7 miljoner euro och för bilbeskattningens till ca 200 000 euro.

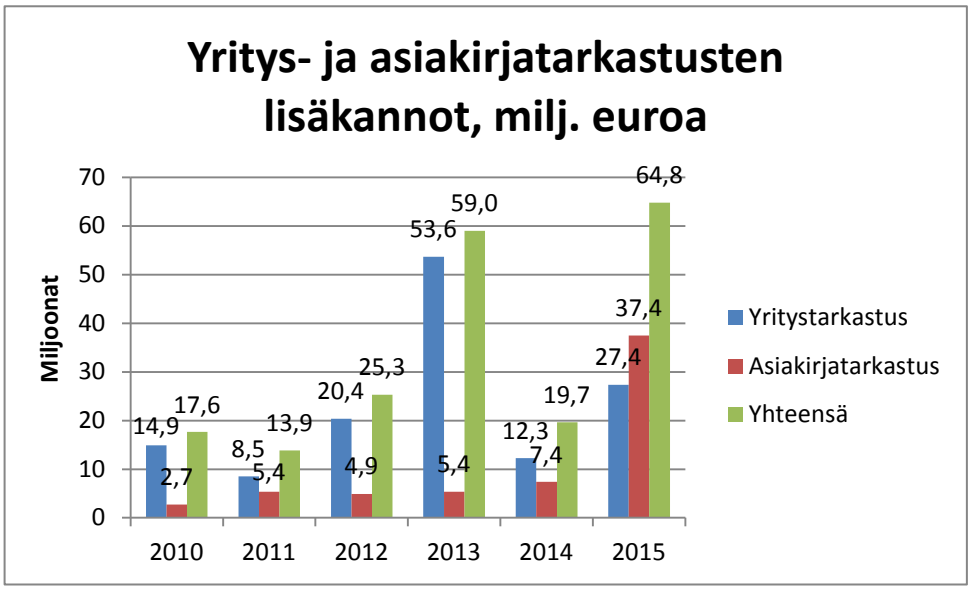

Figur 11. Tullens företags- och dokumentgranskningar, tilläggsuppbörd 2010–2015

Beloppet för efteruppbörd och -skatter kan variera mycket från år till år. På beloppet inverkar bland annat granskningsverksamhetens kärnområden, andelen obligatoriska lagstadgade granskningsobjekt, den riskanalys som används vid val av objekt och kritiska urvalskriterier samt storleken på företagen som granskas och granskningarnas omfattning. Redan ett större granskningsobjekt eller ett påtagligt fel kan på årsbasis inverka avsevärt på beloppet för tilläggsuppbörd. Den totala uppbörden för år 2015 omfattar två stora tilläggsuppbörder, den ena inom tullförfarandegranskning och den andra inom punktskattegranskning.

Den illegala införseln av punktskattepliktiga produkter har fortsatt – rekordstora beslag av snus

År 2015 omhändertog Tullen totalt 3,4 miljoner cigaretter i brottsärenden (år 2014: 4,9 miljoner). Cigarettfallen avslöjades till stor del i personbilstrafiken. Mängden gömda cigaretter som förs in på en gång i personbilar är vanligtvis 1–300 kartonger. Cigaretterna har förts in i bagageutrymmet eller konstruktionen, gömda i reservhjulet, reservhjulsbaljan eller i fordonets dörrar eller väggar. Mängden snus som beslagtogs under år 2015 var 1 204 kg. Mängden är mer än dubbelt så stor som året innan och den största årliga

beslagtagna mängden någonsin. Ökningen i snusbeslagen påverkades bland annat av den intensifierade tullbevakningen vid västra landgränsen i Torneå- och Aavasaksa-området.

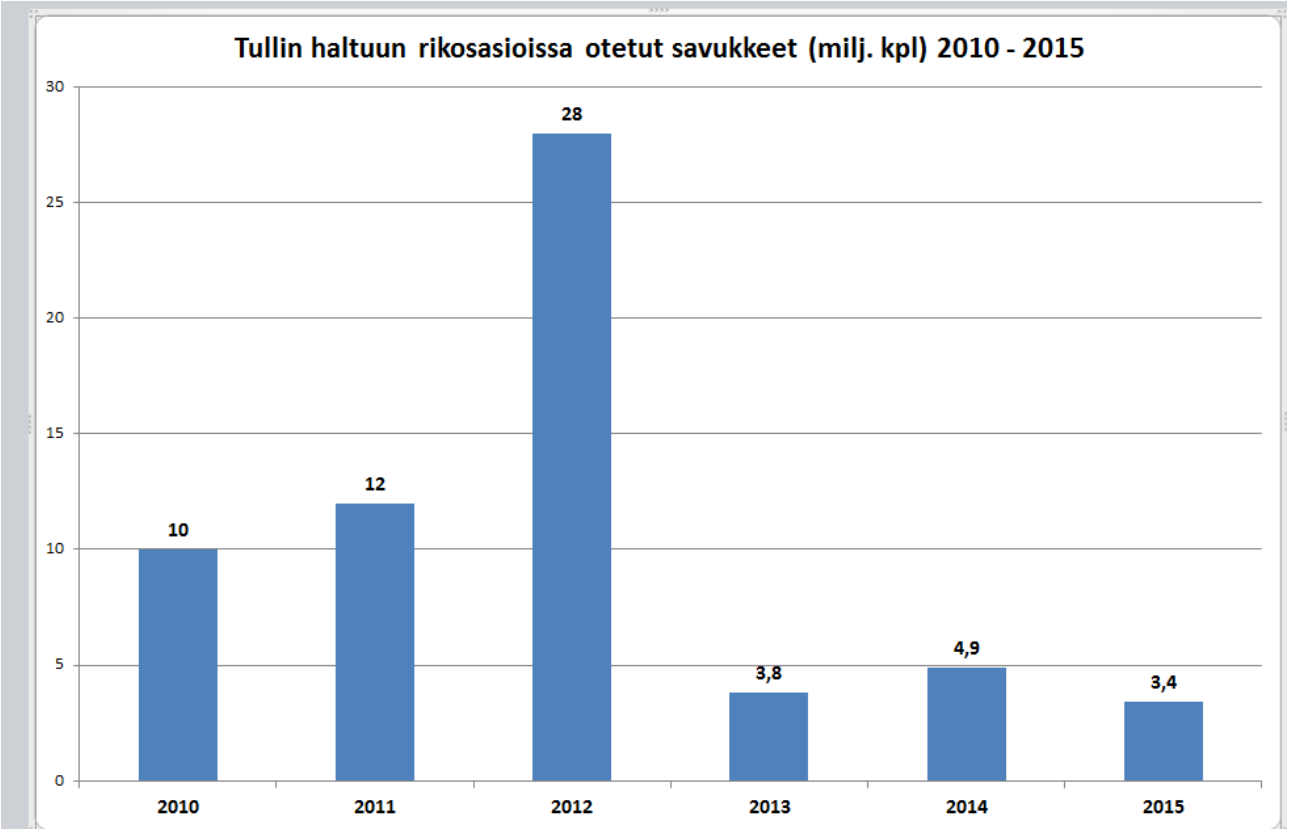

Figur 12. Av Tullen omhändertagna cigaretter i brottsärenden 2010–2015

År 2015 beslagtogs totalt 4 471 liter alkohol. Denna mängd är betydligt mindre än år 2014, då det beslagtogs 7 382 liter alkohol.

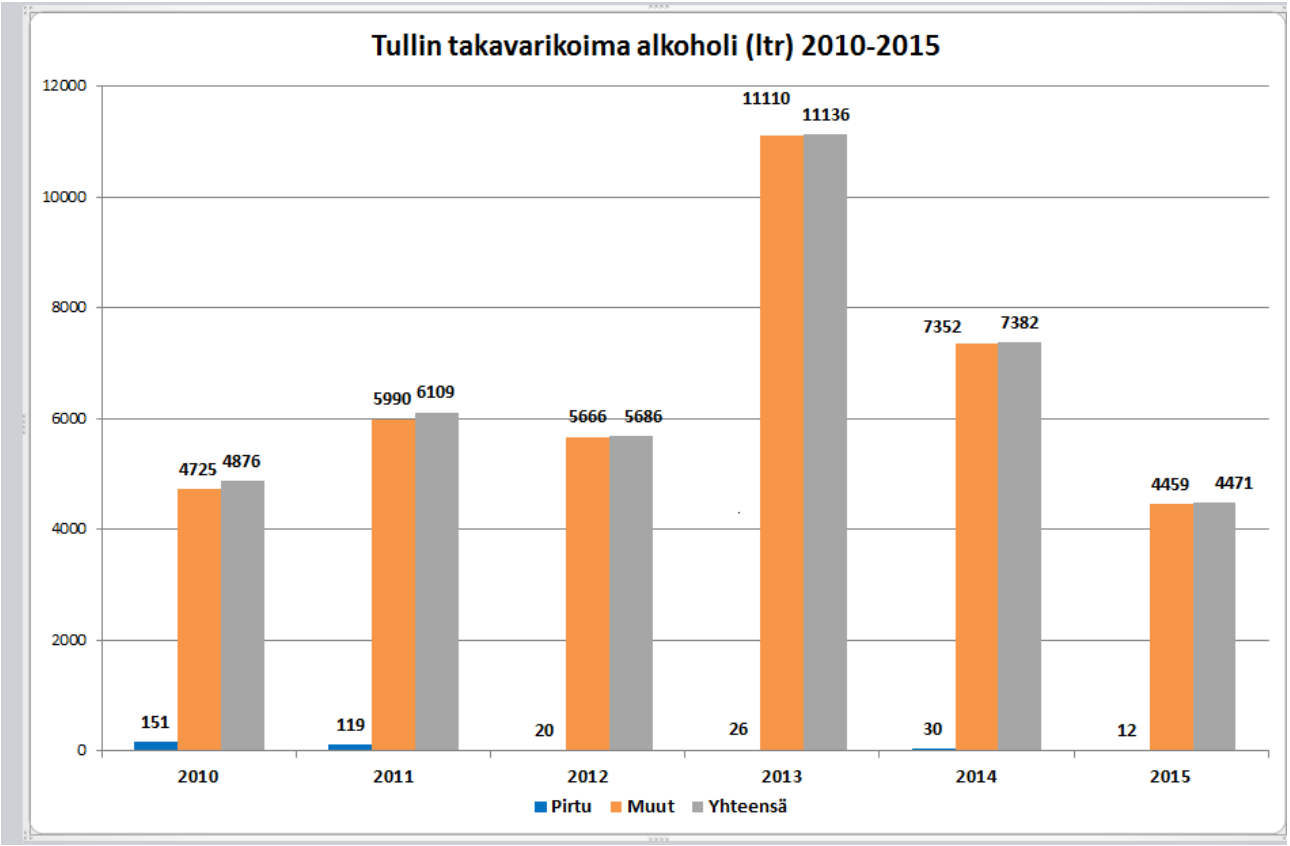

Figur 13. Alkohol beslagtagen av Tullen 2010–2015

Under år 2015 överförde Tullen sammanlagt 509 alkoholpartier, motsvarande ca 267 089 liter alkohol, till skattebedömning. År 2014 var antalet partier 144, vilket motsvarar 74 297 liter. De lägre siffrorna år 2014 förklaras av att det i juli 2014 lagstiftades om referensnivåer och redovisningsskyldighet för resandeinförd alkohol. Efter lagändringen inledde Tullen en intensifierad övervakning av alkoholinförseln särskilt i Estlandstrafiken.

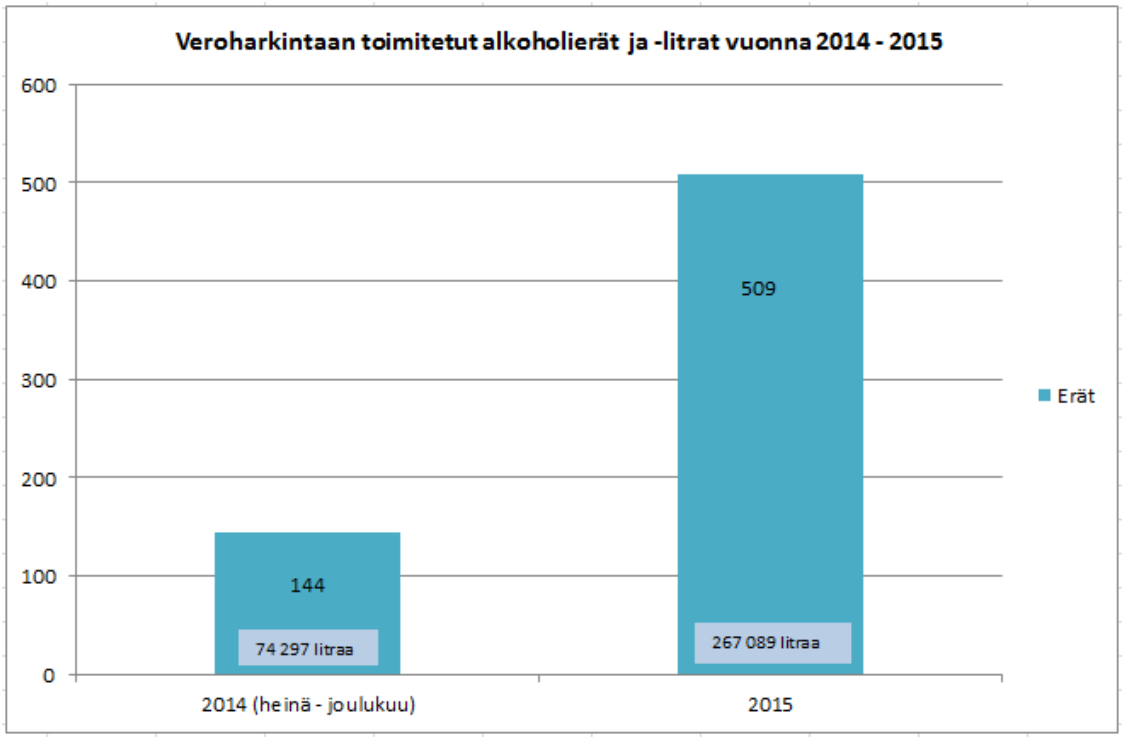

Figur 14. Alkoholpartier och -liter som överförts till skattebedömning år 2014–2015

Brottslighet som anknyter till vapen och andra farliga föremål

Sammanlagt 54 skjutvapenbrott avslöjades, varav 31 var lindriga, 17 av normalgraden och 4 grova. Sammanlagt beslagtogs 287 skjutvapen (år 2014: 309). I praktiken förs gasvapen in i landet av bilresenärer eller skickas per post från utlandet. Eldvapen påträffas ofta vid husrannsakan.

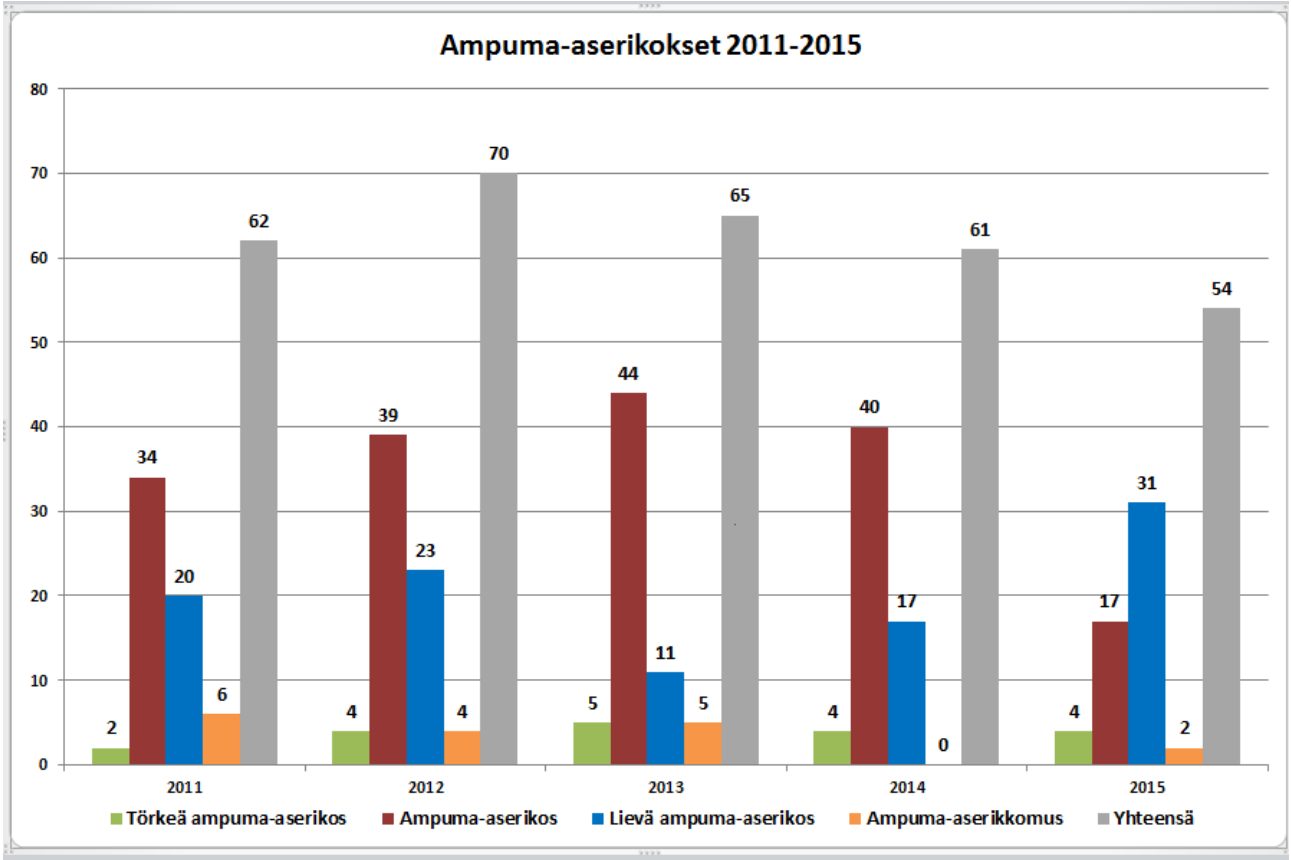

Figur 14. Skjutvapenbrott 2010–2015

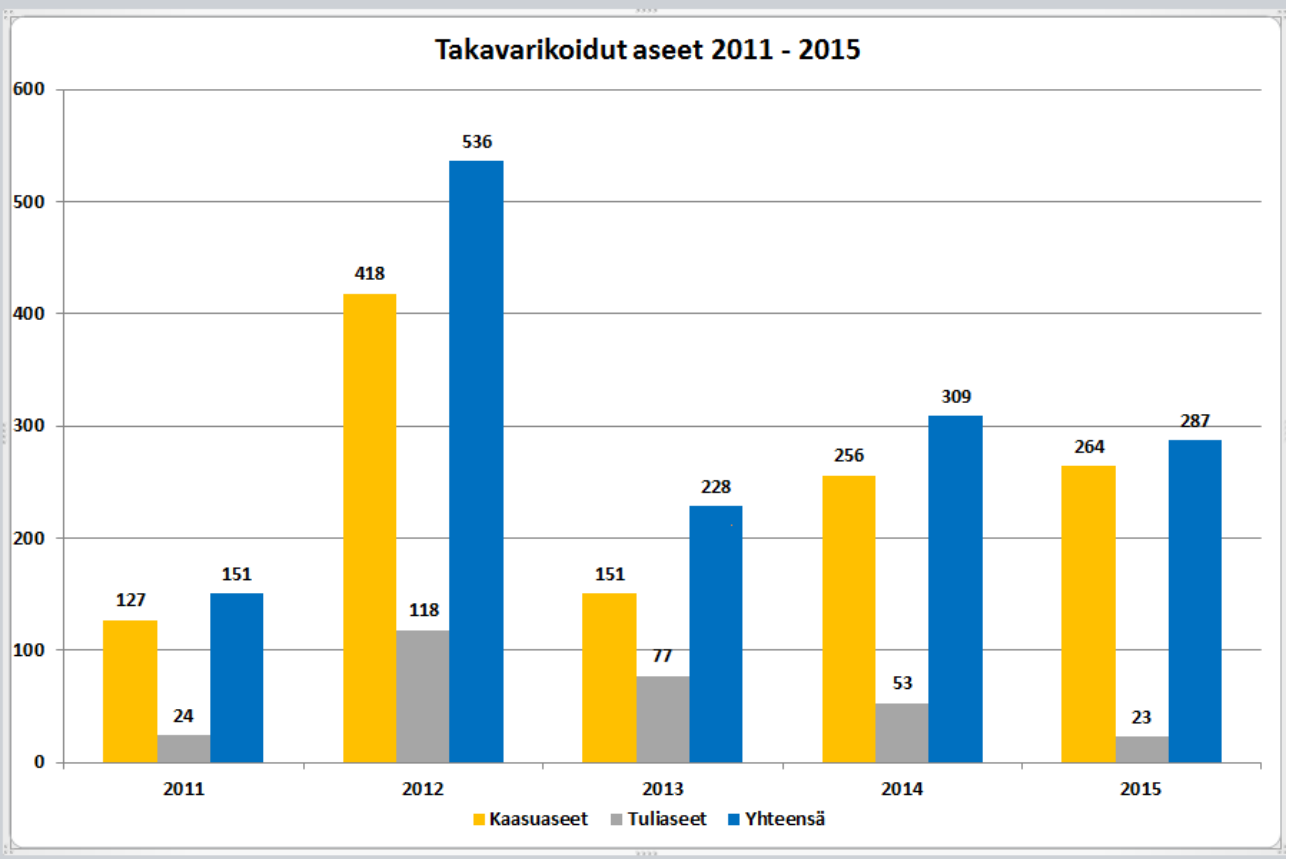

Figur 15. Beslagtagna vapen 2010–2015

Deaktiverade vapen förs in i Finland bl.a. till vapensamlare. I vissa fall är skjutvapnen inte tillräckligt deaktiverade enligt Finlands lagstiftning och klassificeras fortfarande som skjutvapen, därför måste de deaktiveras på nytt så att de kan överlåtas till importören.

Illegal import och annan verksamhet som hänför sig till skjutvapen har varit ett av insatsområdena för lagövervakande myndigheter inom EU och i Finland.

Uppgång i antalet trafikbrott och trafikförseelser

År 2015 avslöjade Tullen sammanlagt 1 513 trafikbrott (år 2014: 934). Trafikbrott och trafikförseelser är bl.a. fordon i odugligt skick och underlåtelse att antingen helt eller delvis spänna fast lasten samt överskridande av den största tillåtna längden, bredden, höjden och totalmassan för fordonskombination.

År 2015 konstaterades sammanlagt 358 förseelser som hänför sig till detektorer, medan antalet fall under motsvarande period år 2014 var 808 och år 2013 sammanlagt 891.

Vad gäller brott mot sociallagstiftningen i vägtrafiken konstaterades år 2015 sammanlagt 120 fall (105 st. år 2014 och 145 st. år 2013) där man påträffade underlåtande att som förare iaktta förordningar gällande användning av färdskrivare.

Tullens bekämpning av grå ekonomi har haft framgång

Tullens initiativ för bekämpning av grå ekonomi (2012–15) har varit framgångsrikt, mätt både i euro och i det att verksamheten mot grå ekonomi och bevakningen av den har effektiverats. Bekämpningsinitiativet gällande den grå ekonomin är ett horisontellt, tväradministrativt projekt både inom Tullen och inom det nationella myndighetsfältet. Bekämpningen av grå ekonomi, direkt eller indirekt, är en del av nästan all verksamhet vid Tullen som har som avsikt att säkerställa att skatterna uppbärs i rätt tid och till rätt belopp med små skatterester (år 2015 var andelen skatterester knappt 14,1 milj. euro, dvs. ca 0,13 % av den totala skatteuppbörden).

Den omedelbara mätbara fiskala samhällsnyttan av Tullens bekämpning av grå ekonomi, som består av förslagen efteruppbörd, hindrade skatteförluster samt, för ekobrottens del, av återtagen vinning av brott, var år 2015 ca 71,6 miljoner euro.
Räknat kumulativt har den omedelbara mätbara fiskala samhällsnyttan av Tullens projekt för bekämpning av grå ekonomi under åren 2012–2015 varit ca 213 miljoner euro.

Mera information:

Direktören för bevakningsavdelningen Sami Rakshit, tfn 040 332 2506
Bevakningsdirektör Hannu Sinkkonen, tfn 040 332 4389 (narkotika och ekobrott)
Bevakningsdirektör Mikko Grönberg, tfn 040 332 2679 (omhändertaganden av alkohol)
Bevakningsdirektör Petri Lounatmaa, tfn 040 332 2149 (bekämpning av grå ekonomi)
Bevakningsdirektör Ulla Sinkkilä, tfn 040 332 6489 (företagsgranskning)